

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 25ης Φεβρουαρίου 1992 *

Στην υπόθεση T-42/90,

Sergio Bertelli, έκτακτος υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, υπηρετών στο Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ispra, εκπροσωπούμενος από τον Giuseppe Marchesini, δικηγόρο στο ακυρωτικό δικαστήριο της Ιταλίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Ernest Arendt, 4, avenue Marie-Thérèse,

προσφεύγων,

υποστηριζόμενος από

Unione sindacale Euratom Ispra,

Sindacato ricerca della Confederazione generale italiana del lavoro,

Sindacato ricerca dell' Unione italiana del lavoro,

Sindacato ricerca della Confederazione italiana sindacati liberi,

συνδικαλιστικές οργανώσεις ιταλικού δικαίου, εκπροσωπούμενες από τον Giuseppe Marchesini, δικηγόρο στο ακυρωτικό δικαστήριο της Ιταλίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Ernest Arendt, 4, avenue Marie-Thérèse,

παρεμβαίνουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον Sergio Fabro και τον Lucio Gussetti, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, και κατά την προφορική διαδικασία

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

από τον Vittorio di Bucci, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενο από τον Alberto dal Ferro, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Roberto Hayder, εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι τα ανάτατα όρια επιστροφής που καθορίζονται στη ρύθμιση σχετικά με την κάλυψη των κινδύνων ασθένειας των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι παράνομα, όσον αφορά τις παρεχόμενες υπηρεσίες εντός της Ιταλίας, κατά το ότι παραβιάζουν την αρχή και τα κριτήρια της κοινωνικής καλύψεως που αναφέρονται στο άρθρο 72 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων καθώς και την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων που διαπνέει το σύνολο του τίτλου V του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως, και να ακυρωθεί η απόφαση που αφορά την επιστροφή στον προσφεύγοντα των καταβληθέντων στην Ιταλία ιατρικών εξόδων,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. García-Valdecasas, Πρόεδρο, D. A. O. Edward και R. Schintgen, δικαστές,

γραμματέας: B. Pastor, υπάλληλος διοικήσεως,

αφού έλαβε υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 14ης Ιανουαρίου 1992,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το ιστορικό της προσφυγής

1 Ο προσφεύγων, Bertelli, είναι έκτακτος υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, υπηρετών στο Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ispra (στο εξής: ΚΚΕ της Ispra). Υπό την ιδιότητά του ως υπαλλήλου της Επιτροπής, ο Bertelli υπάγεται στο κοινό σύστημα υγειονομικής ασφαλίσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: κοινό σύστημα). Στις 22 Σεπτεμβρίου 1989 υπέστη δύο χειρουργικές επεμβάσεις που υπάγονται αντίστοιχα στις κατηγορίες Β και ΑΑ του πίνακα των χει-

ρουργικών επεμβάσεων που αναλύεται σε κατηγορίες, όπως καθορίζεται στο παράρτημα II της κανονιστικής ρυθμίσεως σχετικά με την κάλυψη των κινδύνων ασφαλείας των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ρύθμιση καλύψεως).

- 2 Ο προσφεύγων υπέβαλε στο γραφείο εκκαθαρίσεων της Ispra αίτηση επιστροφής των ιατρικών εξόδων για τις εν λόγω χειρουργικές επεμβάσεις. Σε απάντηση, ο προσφεύγων έλαβε κατάσταση εκκαθαρίσεως, με τον αριθμό 3, της 12ης Δεκεμβρίου 1989, η οποία τον πληροφορούσε ότι για τη χειρουργική επέμβαση της κατηγορίας Β θα ελάμβανε επιστροφή ποσού ίσου προς 26 180 βελγικά φράγκα (BFR) που ήταν τότε το ανώτατο επιστρεφόμενο ποσό που προέβλεπε η παράγραφος II « χειρουργικές επεμβάσεις » του παραρτήματος I της ρυθμίσεως καλύψεως και ότι για τη χειρουργική επέμβαση της κατηγορίας ΑΑ θα ελάμβανε ως επιστροφή ποσό αντίστοιχο προς 11 390 BFR που ήταν και παραμένει μέχρι σήμερα το ανώτατο επιστρεφόμενο ποσό γι' αυτό το είδος ιατρικής παροχής. Το επιστρεφόμενο ποσό αντιπροσώπευε και στις δύο περιπτώσεις το 18 % των εξόδων τα οποία πράγματι κατέβαλε, τα οποία ανέρχονταν αντίστοιχα σε 142 525 BFR για την εγχείριση της κατηγορίας Β και σε 62 007 BFR για την εγχείριση της κατηγορίας ΑΑ.
- 3 Με έγγραφο της 1ης Μαρτίου 1990, το οποίο πρωτοκολλήθηκε στις 6 Μαρτίου 1990, ο Bertelli υπέβαλε κατά της προαναφερομένης καταστάσεως εκκαθαρίσεως ένσταση δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων (στο εξής: ΚΥΚ).
- 4 Στις 3 Απριλίου 1990 το γραφείο εκκαθαρίσεων της Ispra γνωμοδότησε επί της ενστάσεως του Bertelli επιβεβαιώνοντας το κόστος των χειρουργικών επεμβάσεων που υπέστη καθώς και τον χαρακτηρισμό που τους είχε δώσει ο ιατρός-σύμβουλος του γραφείου εκκαθαρίσεων, καταλήγοντας ότι το γραφείο αυτό διατηρούσε την ίδια άποψη επί της επιστροφής.
- 5 Στις 18 Ιουνίου 1990 το κεντρικό γραφείο του κοινού συστήματος γνωμοδότησε σχετικά με την εν λόγω ένσταση συμεριζόμενο την απόφαση του γραφείου εκκαθαρίσεων της Ispra.

- 6 Στις 5 Ιουλίου 1990, η επιτροπή διαχείρισεως του κοινού συστήματος εξέδωσε, κατόπιν προσκλήσεως της διοικήσεως δυνάμει του άρθρου 16, παράγραφος 2, της ρυθμίσεως καλύψεως, τη γνωμοδότηση 14/90 σχετικά με την ένσταση του Bertelli, με την οποία έκρινε ότι έπρεπε να επιβεβαιωθεί η απόφαση που έλαβε το γραφείο εκκαθαρίσεων. Προσέθεσε πάντως ότι είχε ήδη αρχίσει εργασίες αναθεωρήσεως των πινάκων και των ανωτάτων ορίων της ρυθμίσεως τόσο γενικά όσο και υπό το πρίσμα της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως των υπαλλήλων στους διάφορους τόπους υπηρεσίας· ότι οι εργασίες αυτές δεν είχαν ακόμη καταλήξει σε προτάσεις που να μπορούν να γίνουν αποδεκτές από τις αρμόδιες αρχές και ότι εν τω μεταξύ έπρεπε να εφαρμοστεί η ισχύουσα ρύθμιση.

Διαδικασία

- 7 Υπό τις περιστάσεις αυτές, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 4 Οκτωβρίου 1990, ο Bertelli άσκησε την παρούσα προσφυγή, η οποία πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό T-42/90.
- 8 Με έγγραφο της 22ας Νοεμβρίου 1990 η Επιτροπή κοινοποίησε στον προσφεύγοντα την απόφαση που εξέδωσε στις 14 Νοεμβρίου 1990 επί της ενστάσεώς του, η οποία απορρίφθηκε. Η Επιτροπή προσέθεσε ότι η απόφασή της θα επανεξεταζόταν υπό το φως της αποφάσεως που θα εξέδιδε το Πρωτοδικείο στην υπόθεση T-110/89, Pincherle κατά Επιτροπής.
- 9 Με Διάταξη της 28ης Ιανουαρίου 1991 το Πρωτοδικείο επέτρεψε στις συνδικαλιστικές οργανώσεις *Sindacato ricerca dell' Unione italiana del lavoro*, *Sindacato ricerca della Confederazione generale italiana del lavoro*, *Unione sindacale Euratom Ispra* και *Sindacato ricerca della Confederazione italiana sindacati liberi* να παρέμβουν υπέρ του προσφεύγοντος. Οι παρεμβαίνουσες κατέθεσαν τις γραπτές παρατηρήσεις τους στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 16 Απριλίου 1991.
- 10 Το Πρωτοδικείο αποφάσισε να λάβει ορισμένα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας τα οποία συνίσταντο στην υποβολή ερωτήσεων στους διαδίκους και στην πρόσκλησή τους να υποβάλουν ορισμένα έγγραφα. Κατόπιν αυτής της προσκλήσεως του Πρωτοδι-

κείου, η Επιτροπή κατέθεσε στις 11 Δεκεμβρίου 1991 τη γνωμοδότηση του γραφείου εκκαθαρίσεων της Ispra της 3ης Απριλίου 1990, τη γνωμοδότηση του κεντρικού γραφείου της 18ης Ιουνίου 1990, και το τροποποιηθέν κείμενο της ρυθμίσεως καλύψεως που άρχισε να ισχύει από την 1η Δεκεμβρίου 1991.

- 11 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

- 12 Η προφορική διαδικασία διεξήχθη στις 14 Ιανουαρίου 1992. Οι εκπρόσωποι των διαδίκων αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις που έθεσε το Πρωτοδικείο. Η Επιτροπή κατέθεσε τη γνωμοδότηση 7/91 της επιτροπής διαχείρισεως του κοινού συστήματος της 24ης Απριλίου 1991, σχετικά με τους συντελεστές εξισώσεως που ισχύουν στα ανώτατα επιστρεφόμενα ποσά για ορισμένες παροχές, την έκθεση του κεντρικού γραφείου της 4ης Δεκεμβρίου 1991 και το έγγραφο της 6ης Ιανουαρίου 1992 που απηύθυνε η γραμματεία του σώματος των προϊσταμένων διοικήσεως στους προϊσταμένους διοικήσεως που τους ενημέρωνε ότι οι συντελεστές εξισώσεως είχαν εγκριθεί και ότι εφαρμόζονταν από την 1η Ιανουαρίου 1991.

- 13 Ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:
  - να αναγνωρίσει ότι τα ανώτατα όρια και οι παράμετροι επιστροφών που καθορίστηκαν στο παράρτημα της κοινής ρυθμίσεως είναι παράνομα σε σχέση με τις επίδικες υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στην Ιταλία, κατά το ότι παραβιάζουν την αρχή και τα κριτήρια της κοινωνικής καλύψεως του άρθρου 72 του ΚΥΚ καθώς και την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων που διαπνέει το σύνολο του τίτλου V του ΚΥΚ·

  - να ακυρώσει την απόφαση με την οποία του επιστράφηκαν οι επίδικες παροχές·

  - να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

14 Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να αποφανθεί κατά νόμο επί των δικαστικών εξόδων.

15 Οι παρεμβαίνουσες υποστήριξαν τα αιτήματα του προσφεύγοντος και ζήτησαν την καταδίκη της Επιτροπής στα δικαστικά έξοδα της παρεμβάσεως.

Επί της ουσίας

16 Προς υποστήριξη της προσφυγής του ο προσφεύγων επικαλείται δύο λόγους ακυρώσεως, αφενός μεν την παράβαση του άρθρου 72 του ΚΥΚ, αφετέρου δε την παραβίαση της γενικής αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων που ενυπάρχει, κατ' αυτόν, στις διατάξεις του τίτλου V του ΚΥΚ.

17 Πριν εκτεθεί η επιχειρηματολογία που ανέπτυξαν οι διάδικοι, πρέπει να υπομνηστούν οι διατάξεις που αποτελούν το γενικό νομικό πλαίσιο της παρούσας διαφοράς. Πρέπει να σημειωθεί σχετικά ότι η διαφορά αυτή, όπως και η υπόθεση T-110/89, Pincherle κατά Επιτροπής, την οποία έχει ήδη εκδικάσει το Πρωτοδικείο, εμφανίζει στενούς δεσμούς με το ιστορικό και τις προπαρασκευαστικές εργασίες που κατέληξαν στην αναθεώρηση της ρυθμίσεως καλύψεως. Ερευνώντας την εξέλιξη αυτής της διαδικασίας αναθεώρησης, το Πρωτοδικείο έλαβε αυτεπαγγέλτως υπόψη του στοιχεία περιλαμβανόμενα στον φάκελο της υποθέσεως T-110/89.

18 Το άρθρο 72, παράγραφος 1, του ΚΥΚ προβλέπει ότι ο υπάλληλος, ο/η σύζυγός του και τα συντηρούμενα από αυτόν πρόσωπα καλύπτονται από τους κινδύνους ασθένειας εντός του ορίου του 80 % των αναληφθέντων εξόδων και βάσει ρυθμίσεως θεσπισμένης με κοινή συμφωνία των οργάνων των Κοινοτήτων. Το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στο 85 % για επισκέψεις στο ιατρείο και για ιατρικές επισκέψεις στο σπίτι, για χειρουργικές επεμβάσεις, για έξοδα νοσοκομειακής περιθάλψεως, για την αγορά φαρμα-

κευτικών προϊόντων, για εργαστηριακές εξετάσεις, για ραδιογραφίες, για αναλύσεις και για προθέσεις κατόπιν ιατρικής συνταγής (πλην των οδοντιατρικών προσθετικών εργασιών). Η παράγραφος 3 του εν λόγω άρθρου ορίζει ότι «αν τα μη επιστραφέντα έξοδα περιόδου δώδεκα μηνών υπερβαίνουν το ήμισυ του βασικού μηνιαίου μισθού του υπαλλήλου ή της συντάξεως που καταβάλλεται, χορηγείται ειδική επιστροφή εξόδων από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή, αφού ληφθεί υπόψη η οικογενειακή κατάσταση του ενδιαφερομένου βάσει της ρυθμίσεως που προβλέπεται στην ανωτέρω παράγραφο 1».

- 19 Σε εκτέλεση των διατάξεων του άρθρου 72 του ΚΥΚ, τα όργανα της Κοινότητας θέσπισαν την προαναφερθείσα ρύθμιση σχετικά με την κάλυψη των κινδύνων ασθε-
νείας των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Αυτή η ρύθμιση καλύψεως καθο-
ρίζει τα ανώτατα όρια επιστροφής των ιατρικών εξόδων που αναγράφονται στα
παραρτήματά της. Ειδικότερα, η παράγραφος II του παραρτήματος I καθορίζει ανώ-
τατο επιστρεφόμενο ποσό 26 180 BFR για τις χειρουργικές επεμβάσεις της κατηγο-
ρίας Β. Το άρθρο 8, παράγραφοι 1, 2 και 5, της εν λόγω ρυθμίσεως καλύψεως, όπως
ίσχυε κατά τον χρόνο των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών, όριζε τα εξής:

«1. Όταν τα καταβληθέντα έξοδα αναφέρονται σε περιθάλψη που παρασχέθηκε στον ασφαλισμένο ή σε πρόσωπο καλυπτόμενο από αυτόν σε χώρα όπου το κόστος της ιατρικής περιθάλψεως είναι ιδιαιτέρως υψηλό και το τμήμα των εξόδων που δεν επιστρέφεται από το σύστημα επιβάλλει μεγάλο βάρος στον ασφαλισμένο, μπορεί να χορηγηθεί ειδική επιστροφή βάσει γνωμοδοτήσεως του ιατρού-συμβούλου του αρμο-
δίου γραφείου εκκαθαρίσεων που εκτιμά το κόστος της ιατρικής περιθάλψεως, είτε με απόφαση της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής στην οποία υπάγεται ο ενδιαφερό-
μενος είτε με απόφαση αυτού του γραφείου εκκαθαρίσεων αν έχει υποδειχθεί προς
τούτο από την εν λόγω αρχή.

2. Όταν το μη επιστρεφόμενο τμήμα των εξόδων που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των συνημμένων στην παρούσα ρύθμιση πινάκων και τα οποία κατέβαλε ο ασφαλι-
σμένος για τον εαυτό του και για τα καλυπτόμενα από αυτόν πρόσωπα υπερβαίνει, σε διάστημα περιόδου 12 μηνών, το ήμισυ του μέσου όρου του βασικού μηνιαίου μισθού, της συντάξεως ή, για τους ασφαλισμένους που αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφοι 3, 5, 6, 7, 8 και 12, της παρούσας ρυθμίσεως, της αποζημιώσεως που ελήφθη για την εν λόγω περίοδο, η ειδική επιστροφή που προβλέπεται στο άρθρο 72, παράγραφος 3, του ΚΥΚ καθορίζεται κατά τον εξής τρόπο:

Το μη επιστρεφόμενο τμήμα των προαναφερθέντων εξόδων που υπερβαίνει το ήμισυ του μέσου όρου του βασικού μηνιαίου μισθού ή της συντάξεως ή της αποζημίωσης επιστρέφεται σε ποσοστό:

- 90 % όταν πρόκειται για ασφαλισμένο χωρίς πρόσωπο καλυπτόμενο από αυτόν·
- 100 % στις λοιπές περιπτώσεις (...)

5. Η απόφαση σχετικά με αιτήσεις ειδικής επιστροφής λαμβάνεται:

- είτε από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή στην οποία υπάγεται ο ενδιαφερόμενος, βάσει γνωμοδότησεως του γραφείου εκκαθαρίσεων που εκδίδεται σύμφωνα με τα γενικά κριτήρια που θεσπίστηκαν από την επιτροπή διαχειρίσεως κατόπιν γνώμης του ιατρού-συμβούλου, σχετικά με τον υπερβολικό ενδεχομένως χαρακτήρα των καταβληθέντων εξόδων·
- είτε από το γραφείο εκκαθαρίσεων, βάσει των ιδίων κριτηρίων, εφόσον έχει υποδειχθεί προς τούτο από την εν λόγω αρχή. »

20 Στις 9 Μαΐου 1983 η τοπική επιτροπή προσωπικού του ΚΚΕ της Ispra υπέβαλε πρόταση σχετικά με την προσαρμογή της ρυθμίσεως καλύψεως για το προσωπικό που υπηρετεί στην Ispra, η οποία, μεταξύ άλλων, επικαλείτο την ανάγκη προσαρμογής του ανωτάτου ορίου επιστροφής που αφορά τις ιατρικές επεμβάσεις, παρατηρώντας ότι « οι πίνακες επιστροφής ήταν ανεπαρκώς προσαρμοσμένοι στο κόστος της ιατρικής και των εξόδων για την υγεία στην Ιταλία », εξέταζε τη δυνατότητα διαφοροποιημένης προσαρμογής των ανωτάτων ορίων ανάλογα με τον τόπο υπηρεσίας και προέτεινε νέο ανώτατο ποσό επιστροφής 40 800 BFR για τις χειρουργικές επεμβάσεις της κατηγορίας Β.

21 Στις 20 Δεκεμβρίου 1990 η επιτροπή διαχειρίσεως του κοινού συστήματος εξέδωσε τη γνωμοδότηση 35/90 σχετικά με την αναθεώρηση της ρυθμίσεως καλύψεως. Θεωρούσε

ότι ήταν αναγκαία η αύξηση των ανωτάτων ποσών επιστροφής ορισμένων παροχών και ότι, στο μέτρο του δυνατού, τα ποσά αυτά θα έπρεπε να καθοριστούν κατά τρόπον ώστε τουλάχιστον 90 επί 100 ιατρικών παροχών και νοσοκομειακών περιθάλψεων που πράγματι παρασχέθηκαν στους ασφαλισμένους και στους καλυπτομένους από αυτούς να μπορούν να καλύπτονται σε ποσοστά 80 % και αντίστοιχα 85 %, που προβλέπονται από το άρθρο 72 του ΚΥΚ και από τη ρύθμιση καλύψεως. Τόνιζε δε ότι το μέσο ποσοστό επιστροφής των παροχών — πλην εκείνων για τις οποίες η ρύθμιση προβλέπει ποσοστό επιστροφής 100 % — είχε αυξηθεί το 1989: για το γραφείο εκκαθαρίσεων των Βρυξελλών σε 80,01 %· για το γραφείο εκκαθαρίσεων του Λουξεμβούργου σε 80,79 %· για το γραφείο εκκαθαρίσεων της Ispra σε 72,73 %. Ειδικότερα, όσον αφορά την εξέλιξη του κόστους των χειρουργικών επεμβάσεων, ιδίως αυτών της κατηγορίας Β και D, η γνωμοδότηση επισήμαινε σημαντική και συνεχή αύξηση, οφειλόμενη στην εφαρμογή νέων τεχνικών και στη χρήση πιο εξελιγμένων μηχανημάτων. Παρατηρούσε ότι το ανώτατο ποσό επιστροφής για χειρουργικές επεμβάσεις της κατηγορίας Β δεν είχε τροποποιηθεί από την 1η Ιανουαρίου 1982 (υπό την επιφύλαξη της τεχνικής προσαρμογής της 28ης Ιουλίου 1983, η οποία προήλθε από την τροποποίηση του ποσοστού επιστροφής από 80 σε 85 %) και ότι το μέσο ποσοστό ετησίας αυξήσεως για την παροχή αυτή ανερχόταν σε 7,86 %, για όλα μαζί τα νομίματα, πράγμα που δικαιολογούσε τη σημαντική, με πρώτη ματιά, αύξηση του ανωτάτου ποσού επιστροφής αυτής της παροχής. Τη γνωμοδότηση συμπλήρωνε σειρά από πίνακες που περιείχαν ανάλυση των τιμών που κατέβαλαν οι ασφαλισμένοι στο ταμείο ασθένειας για ορισμένα είδη παροχών και τον αριθμό των ασφαλισμένων που καλύπτονται κατά 85 %. Όσον αφορά τα έξοδα που καταβλήθηκαν σε ιταλικές λίρες για τις χειρουργικές επεμβάσεις της κατηγορίας Β, φαινόταν ότι το ισχύον « ανώτατο όριο » επέτρεπε την κάλυψη σύμφωνα με τον ΚΥΚ μόνο σε 282 αιτήσεις επί 1 000 αιτήσεων επιστροφής. Η επιτροπή διαχειρίσεως προέτεινε να αυξηθεί το ανώτατο επιστρεφόμενο ποσό για τις χειρουργικές επεμβάσεις της κατηγορίας Β από 26 180 σε 37 273 BFR, με έναρξη μάλιστα ισχύος την 1η Ιανουαρίου 1990. Ήταν εξάλλου της γνώμης ότι, για να τηρηθεί η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, οι διοικήσεις των οργάνων έπρεπε, κατά το αναγκαίο μέτρο, να θεσπίσουν, δυνάμει του άρθρου 8 της ρυθμίσεως καλύψεως, συντελεστές για τις χώρες στις οποίες το κόστος της ιατρικής περιθάλψεως ήταν ιδιαίτερας υψηλό.

- 22 Στις 24 Απριλίου 1991 η επιτροπή διαχειρίσεως του κοινού συστήματος εξέδωσε τη γνωμοδότηση 7/91, με την οποία προέτεινε να θεσπιστούν συντελεστές εξισώσεως που να εφαρμόζονται στα ανώτατα ποσά επιστροφής ορισμένων παροχών, τα έξοδα των οποίων καταβάλλονταν σε άλλο κοινοτικό νόμισμα πλην του φράγκου Βελγίου και Λουξεμβούργου. Οι συντελεστές αυτοί θα ήταν διάφοροι για κάθε είδος παροχής, σε κάθε νόμισμα, για να εξασφαλιστεί η επιστροφή στο ποσοστό που προβλέπει ο ΚΥΚ στις εννέα επί δέκα περιπτώσεων, ώστε με τον τρόπο αυτό να πραγματοποιηθεί η ίση μεταχείριση των παροχών που εκκαθαρίζονται σε όλα τα κοινοτικά νομίσματα. Η επιτροπή διαχειρίσεως προέτεινε ότι οι συντελεστές αυτοί θα έπρεπε να θεσπιστούν από

την ημερομηνία που έγινε δεκτή για την έναρξη ισχύος της αναθεωρήσεως των ανωτάτων ποσών επιστροφής που αποτέλεσε το αντικείμενο της γνωμοδότησεως 35/90.

- 23 Η ρύθμιση καλύψεως αποτέλεσε αντικείμενο αναθεωρήσεως την 1η Δεκεμβρίου 1991, με ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 1991. Τα ανώτατα ποσά επιστροφής πολλών ιατρικών εξόδων που καθορίζονταν στα παραρτήματα I και IV τροποποιήθηκαν σύμφωνα με τις προτάσεις που υπέβαλε η επιτροπή διαχειρίσεως με τη γνωμοδότησή της 35/90, της 20ής Δεκεμβρίου 1990 (βλ. πιο πάνω, σκέψη 21). Ειδικότερα, το ανώτατο επιστρεφόμενο ποσό για τις χειρουργικές επεμβάσεις της κατηγορίας Β ανήλθε σε 37 273 BFR. Εξάλλου, το άρθρο 8, παράγραφος 1, της ρυθμίσεως καλύψεως αντικαταστάθηκε ως εξής:

« 1. Ειδικές επιστροφές μπορούν να εγκριθούν όταν τα καταβληθέντα έξοδα αναφέρονται σε περίθαλψη που παρασχέθηκε στον ασφαλισμένο ή σε πρόσωπο καλυπτόμενο από αυτόν σε χώρα όπου το κόστος της ιατρικής περιθάλψεως είναι ιδιαίτερος υψηλό και το τμήμα των μη επιστρεφόμενων εξόδων από το σύστημα επιβάλλει βαριά επιβάρυνση στον ασφαλισμένο.

Στο πλαίσιο του άρθρου 110, τρίτο εδάφιο, του ΚΥΚ, τα όργανα συνεννοούνται επί της εφαρμογής της παρούσας παραγράφου βάσει εκθέσεως του κεντρικού γραφείου, συνοδευομένης από γνωμοδότηση της επιτροπής διαχειρίσεως.

Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται στους ασφαλισμένους που καλύπτονται με συμπληρωματική ασφάλιση κατά ασθενειών προβλεπόμενη από το άρθρο 24 του παραρτήματος Χ του ΚΥΚ. »

- 24 Η αιτιολογική έκθεση της νέας ρυθμίσεως επικαλείται το ότι ορισμένα ανώτατα ποσά επιστροφής δεν είχαν προσαρμοστεί από τις 28 Ιουλίου 1983 και το ότι η τήρηση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ όλων των ασφαλισμένων, ανεξαρτήτως του τόπου όπου πραγματοποιούν τα έξοδα, επέβαλε την προσαρμογή του άρθρου 8 της ρυθμίσεως για να μπορούν τα όργανα να προβαίνουν στην προσήκουσα επιστροφή των εν λόγω εξόδων.

- 25 Στις 4 Δεκεμβρίου 1991 το κεντρικό γραφείο του κοινού συστήματος προέτεινε στο σώμα των προϊσταμένων διοικήσεως να εγκρίνουν τους συντελεστές εξισώσεως που εφαρμόζονται στα ανώτατα όρια επιστροφής που καθορίζονται στη ρύθμιση καλύψεως, σύμφωνα με το σύστημα που προτείνεται στη γνωμοδότηση 7/91 της επιτροπής διαχειρίσεως.
- 26 Κατόπιν εισηγήσεως του κεντρικού γραφείου του κοινού συστήματος, το σώμα των προϊσταμένων διοικήσεως, κατ' εφαρμογή του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 του αναθεωρηθέντος άρθρου 8 της ρυθμίσεως καλύψεως ενέκρινε, από 1ης Ιανουαρίου 1991, τους συντελεστές εξισώσεως που θα ισχύουν στα νέα ανώτατα όρια που άρχισαν να ισχύουν από την 1η Δεκεμβρίου 1991. Όσον αφορά τις χειρουργικές επεμβάσεις της κατηγορίας Β, τα έξοδα των οποίων εκφράζονται σε ιταλικές λίρες, ο συντελεστής εξισώσεως που θα εφαρμόζεται στο υφιστάμενο ανώτατο όριο καθορίστηκε σε 223 %.

Όσον αφορά τον πρώτο λόγο ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 72 του ΚΥΚ

- 27 Ο προσφεύγων δεν αμφισβητεί ότι το άρθρο 72 του ΚΥΚ καθορίζει το ανώτατο όριο επιστροφής το οποίο δικαιούνται ο υπάλληλος και τα μέλη της οικογενείας του που καλύπτονται από το κοινό σύστημα ούτε ότι το εν λόγω άρθρο 72 αφήνει στη ρύθμιση καλύψεως που θεσπίζεται με κοινή συμφωνία των οργάνων της Κοινότητας τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής. Είναι πάντως αναμφισβήτητο, κατά τη γνώμη του, ότι η κάλυψη των ιατρικών εξόδων πρέπει τουλάχιστον να τείνει στην εξασφάλιση επιστροφής ανερχόμενης στο 80 ή 85 % των καταβληθέντων εξόδων, έστω και αν πρέπει να αναγνωρισθεί ότι οι εκτελεστικές διατάξεις πρέπει να καθορίζουν ορισμένα ποσοτικά κριτήρια.
- 28 Ο προσφεύγων τονίζει ότι, έστω και αν η επιβολή στους ασφαλισμένους μικρού τμήματος των εξόδων επιβάλλεται προοδευτικά στα εθνικά συστήματα, μια διαμόρφωση του συστήματος η οποία, ελλείψει παροχών αμέσου βοήθειας, θα περιελάμβανε ποσοστά επιστροφής πολύ απομακρυσμένα από την έννοια και τον σκοπό της « κοινωνικοασφαλιστικής καλύψεως », θα ήταν απολύτως παράνομη.
- 29 Φρονεί ότι οι γενικές εκτελεστικές διατάξεις του άρθρου 72 του ΚΥΚ, δηλαδή η ρύθμιση καλύψεως και στη συγκεκριμένη περίπτωση το παράρτημά της Ι, πρέπει να θεω-

ρούνται παράνομα κάθε φορά που θεσπίζουν ανώτατα όρια επιστροφής τα οποία, στην πραγματικότητα, είναι πολύ απομακρυσμένα από τα ποσοστά 80 και 85 % που ορίζει το ίδιο το άρθρο 72. Τέτοια αποτελέσματα κλονίζουν, κατά τη γνώμη του προσφεύγοντος, αυτή την ίδια την αρχή της κοινωνικοασφαλιστικής καλύψεως του άρθρου 72 του ΚΥΚ.

- 30 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το άρθρο 72 του ΚΥΚ δεν παρέχει στους δικαιούχους του κοινού συστήματος το δικαίωμα να λαμβάνουν επιστροφές 80 ή 85 % ανάλογα με το είδος των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν. Τα ποσοστά αυτά αντιπροσωπεύουν το ανώτατο ποσό που μπορεί να επιστραφεί και δεν συνεπάγονται επομένως την υποχρέωση να επιστρέφεται στους ασφαλισμένους και στους καλυπτομένους από αυτούς το ποσοστό αυτό σε όλες τις περιπτώσεις.
- 31 Η Επιτροπή προσθέτει ότι το κοινό σύστημα στηρίζεται σε ένα σύστημα επιστροφής των ιατρικών εξόδων που δεν μπορεί να λειτουργήσει παρά μόνο με τη βοήθεια των συνεισφορών των ασφαλισμένων και ότι κατόπιν αυτού διαθέτει περιορισμένους μόνον πόρους. Δοθέντος ότι το γενικό συμφέρον των ασφαλισμένων είναι να επιτύχουν την καλύτερη δυνατή επιστροφή των καταβληθέντων ιατρικών εξόδων, είναι απαραίτητο, για να επιτευχθεί η αρίστη δυνατή κατάσταση, να καθοριστούν ανώτατα όρια από τον ΚΥΚ και τη σχετική ρύθμιση.
- 32 Το Πρωτοδικείο κρίνει, όπως έχει ήδη δεχθεί με την απόφαση της 12ης Ιουλίου 1991, Τ-110/89, Pincherle κατά Επιτροπής (Συλλογή 1991, σ. ΙΙ-635), ότι από το γράμμα το άρθρου 72 του ΚΥΚ δεν μπορεί να συναχθεί ότι η διάταξη αυτή παρέχει στους δικαιούχους του κοινού συστήματος το δικαίωμα να επιτυγχάνουν επιστροφή 80 ή 85 % των καταβληθέντων εξόδων ανάλογα με το είδος των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν. Τα ποσοστά αυτά καθορίζουν το ανώτατο όριο που μπορεί να επιστραφεί. Δεν αποτελούν ελάχιστα ποσοστά και δεν συνεπάγονται επομένως καμιά υποχρέωση επιστροφής στους ασφαλισμένους και στα καλυπτόμενα από αυτούς πρόσωπα του ποσοστού 80 ή 85 % σε όλες τις περιπτώσεις.
- 33 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, ελλείψει ανωτάτων ορίων επιστροφής καθορισμένων από τον ΚΥΚ, τα όργανα έχουν την εξουσία να καθορίζουν με τις εκτελεστικές διατάξεις τα προσήκοντα ανώτατα όρια, τηρώντας την αρχή της κοινωνικοασφαλιστικής καλύψεως που διαπνέει το άρθρο 72 του ΚΥΚ, τούτο δε πολύ περισσότερο αφού οι πόροι του συστήματος αυτού περιορίζονται στις συνεισφορές των ασφαλισμένων και των οργάνων και δεδομένου ότι πρέπει να διασφαλίζεται η χρηματοοικονομική ισορροπία του συστήματος.

- 34 'Όσον αφορά το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι τα ανώτατα όρια επιστροφής που καθορίζουν οι εκτελεστικές διατάξεις είναι παράνομα κατά το μέτρο που, όπως συμβαίνει με την επίδικη επιστροφή, είναι πολύ απομακρυσμένα από τα ποσοστά 80 και 85 % που ορίζει το άρθρο 72 του ΚΥΚ, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, στην προκειμένη περίπτωση, η επιστροφή πραγματοποιήθηκε σε ποσοστό 18 % των καταβληθέντων εξόδων και ότι ένα τέτοιο ποσοστό επιστροφής είναι πράγματι πολύ απομακρυσμένο από τα ποσοστά 80 και 85 % που καθορίζει το άρθρο 72 του ΚΥΚ. Πρέπει επομένως να ερευνηθεί αν, όπως υποστηρίζει ο προσφεύγων, μια 'επιστροφή τόσο απομακρυσμένη από τα ποσοστά 80 % και 85 % μπορεί να οδηγήσει στον χαρακτηρισμό ως παρανόμων και αδίκων των ανωτάτων ορίων που καθορίστηκαν με κοινή συμφωνία των οργάνων.
- 35 Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι αυτή η επιχειρηματολογία δεν μπορεί να γίνει δεκτή διότι ο ΚΥΚ και η ρύθμιση καλύψεως, προβλέποντας ορισμένα διορθωτικά μέτρα, προϋποθέτουν από το γεγονός αυτό ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα έξοδα ασθενοείας δεν επιστρέφονται σε ποσοστά 80 ή 85 %. Πράγματι, το άρθρο 72, παράγραφος 3, του ΚΥΚ προβλέπει ειδική επιστροφή στην περίπτωση που το ύψος των μη επιστρεφόμενων εξόδων για περίοδο δώδεκα μηνών υπερβαίνει το ήμισυ του μηνιαίου βασικού μισθού του υπαλλήλου ή της καταβαλλομένης στον ασφαλισμένο συντάξεως. Επίσης, το άρθρο 8, παράγραφος 1, της ρυθμίσεως καλύψεως προβλέπει ειδική επιστροφή όταν τα καταβληθέντα έξοδα αναφέρονται σε περίθαλψη που παρασχέθηκε σε χώρα όπου το κόστος της ιατρικής περιθάλψεως είναι ιδιαίτερας υψηλό, το δε τμήμα των μη επιστρεφόμενων εξόδων από το σύστημα επιβάλλει βαριά επιβάρυνση στον ασφαλισμένο.
- 36 Ο προσφεύγων και οι παρεμβαίνουσες τόνισαν ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, της ρυθμίσεως καλύψεως παρέχει δυνατότητα θεραπείας των περιπτώσεων κατά τις οποίες τα καταβληθέντα ιατρικά έξοδα είναι ιδιαίτερας υψηλά· θεωρούν όμως ότι η δυνατότητα αυτή εξουδετερώνεται από τις ερμηνευτικές διατάξεις της ρυθμίσεως καλύψεως οι οποίες, προς τον σκοπό προσδιορισμού της εκτάσεως αυτής της δυνατότητας, ορίζουν τα εξής:

« Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζονται καταρχήν στις χώρες της Κοινότητας.

Ο κατάλογος των χωρών όπου το κόστος της περιθάλψεως είναι ιδιαίτερας υψηλό, που καθορίστηκε με κοινή συμφωνία των προϊσταμένων διοικήσεως, περιλαμβάνει τώρα τις εξής χώρες: Ηνωμένες Πολιτείες, Καναδά, Χιλή, Ουρουγουάη, Ιαπωνία και Βενεζουέλα (...)

Η επιστροφή των ιατρικών εξόδων στις χώρες αυτές θα γίνεται κατ' ανώτατο όριο στο διπλάσιο των ανωτάτων ορίων επιστροφής που εμφανίζονται στα παραρτήματα της ρυθμίσεως, κατόπιν προτάσεως ενδεχομένως του κεντρικού γραφείου και σύμφωνης γνώμης της επιτροπής διαχείρισεως.

Η προϋπόθεση της “βαριάς επιβαρύνσεως” θεωρείται πληρωθείσα όταν τα μη επιστρεφόμενα ποσά ως “καταβληθέντα έξοδα” προβλεπόμενα στην παράγραφο 1 φθάσουν το 60 % των εξόδων αυτών.

Για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής, τα “καταβληθέντα έξοδα” πρέπει να εκτιμώνται παροχή προς παροχή.»

Για τον προσφεύγοντα και τις παρεμβαίνουσες, οι ερμηνευτικές αυτές διατάξεις κωλύουν την εφαρμογή του άρθρου 8, παράγραφος 1, στις χώρες της Κοινότητας και είναι παράνομες διότι αντίκεινται στο άρθρο 8.

- 37 Επί του σημείου αυτού η Επιτροπή παρατηρεί ότι η εφαρμογή στις χώρες της Κοινότητας του μηχανισμού ειδικών επιστροφών που προβλέπεται από το άρθρο 8, παράγραφος 1, της ρυθμίσεως καλύψεως, στις περιπτώσεις όπου το τμήμα των μη επιστρεφόμενων εξόδων είναι υψηλό, ουδόλως αποκλείεται από τις σχετικές ερμηνευτικές διατάξεις, όπως έκρινε το Πρωτοδικείο με την προαναφερθείσα απόφασή του της 12ης Ιουλίου 1991, T-110/89, Pincherle κατά Επιτροπής (Συλλογή 1991, σ. II-635). Προσθέτει δε ότι ο προσφεύγων δεν υπέβαλε καμιά αίτηση επιστροφής δυνάμει του εν λόγω άρθρου 8 και, κατά συνέπεια, δεν έχει έννομο συμφέρον να επικαλεστεί επιχειρήματα από την εφαρμογή της διατάξεως αυτής.

- 38 Το Πρωτοδικείο τονίζει σχετικά ότι το άρθρο 8, παράγραφος 5, της ρυθμίσεως καλύψεως εξαρτά κάθε ειδική επιστροφή από προηγούμενη αίτηση καθώς και από την τήρηση ειδικής διαδικασίας. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο προσφεύγων δεν ζήτησε, πριν από την άσκηση της παρούσας προσφυγής, να υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 8, παράγραφος 1, της ρυθμίσεως καλύψεως. Επομένως, στο πλαίσιο προσφυγής που ασκείται δυνάμει του άρθρου 91 του ΚΥΚ, το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να ελέγχει μόνο τη νομιμότητα μιας βλαπτικής για τον προσφεύγοντα υπάλληλο πράξεως και δεν

μπορεί, ελλείψει ειδικού μέτρου εφαρμογής, να κρίνει αφηρημένα τη νομιμότητα ενός γενικής φύσεως κανόνα (απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Ιουλίου 1991, T-110/89, Pincherle κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-635). Παρέπεται ότι στην προκειμένη περίπτωση, ελλείψει ατομικής αποφάσεως σχετικής με την εφαρμογή του άρθρου 8, παράγραφος 1, της ρυθμίσεως καλύψεως, ο προσφεύγων και οι παρεμβαίνουσες απαραδέκτως επικαλούνται την παρανομία των ερμηνευτικών διατάξεων αυτού του άρθρου.

- 39 Το Πρωτοδικείο θεωρεί πάντως σκόπιμο να τονίσει, όπως έχει ήδη κρίνει με την απόφασή του της 12ης Ιουλίου 1991, T-110/89, Pincherle κατά Επιτροπής (Συλλογή 1991, σ. II-635), ότι ούτε η διατύπωση του ΚΥΚ ούτε το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 1, της ρυθμίσεως καλύψεως επιτρέπουν να συναχθεί ότι οι χώρες της Κοινότητας αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου 8. Η χρήση του όρου « καταρχήν » στις σχετικές ερμηνευτικές διατάξεις επιτρέπει, πράγματι, την επέκταση της εφαρμογής του άρθρου 8, παράγραφος 1, επίσης στα κράτη μέλη της Κοινότητας. Το Πρωτοδικείο παρατηρεί εξάλλου ότι οι ερμηνευτικές διατάξεις που άρχισαν να ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 1991 λαμβάνουν υπόψη τους την κατάσταση των κρατών μελών στα οποία το κόστος της ιατρικής περιθάλψεως είναι ιδιαίτερος υψηλό και, κατ' εφαρμογή του άρθρου 8, παράγραφος 1, θέσπισαν διορθωτικούς συντελεστές προς τα άνω για την επιστροφή ορισμένων παραχών (βλ. τις ερμηνευτικές διατάξεις του παραρτήματος I, παράγραφος I). Το άρθρο 8, παράγραφος 1, της ρυθμίσεως καλύψεως εφαρμόστηκε έτσι σε κράτη μέλη της Κοινότητας.
- 40 Ο προσφεύγων επέσυρε επίσης την προσοχή επί της παραγράφου 2 του άρθρου 8 της ρυθμίσεως καλύψεως, η οποία προβλέπει ειδική επιστροφή όταν το μη επιστραφέν τμήμα των εξόδων υπερβαίνει, σε διάστημα περιόδου δώδεκα μηνών, το ήμισυ του μέσου όρου του βασικού μηνιαίου μισθού. Υποστηρίζει σχετικά ότι το περιεχόμενο της διατάξεως αυτής εξουδετερώνεται από τις ερμηνευτικές διατάξεις που αναφέρονται σ' αυτή, κατά τις οποίες, «για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής, τα καταβληθέντα ποσά περιορίζονται στο διπλάσιο των ανωτάτων ορίων που αντιστοιχούν σε τέτοια έξοδα (...)». Υποστηρίζει δε ότι, πέραν του σημαντικού περιορισμού που περιέχει το άρθρο 8 της ρυθμίσεως, το οποίο περιορίζει την επιστροφή στο τμήμα των εξόδων που υπερβαίνει το ήμισυ του μηνιαίου μισθού του ασφαλισμένου και από τον οποίο προκύπτει έτσι ότι ένα σημαντικό ποσό δεν επιστρέφεται πάντοτε, οι ερμηνευτικές διατάξεις εισάγουν άλλο όριο περιορισμού, δηλαδή το ήμισυ των καθορισθέντων ανωτάτων ορίων. Θεωρεί, ως εκ τούτου, ότι οι ερμηνευτικές διατάξεις είναι παράνομες.

- 41 Το Πρωτοδικείο υπογραμμίζει σχετικά, όπως έχει πράξει και προηγουμένως, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 5, της ρυθμίσεως καλύψεως, κάθε ειδική επιστροφή πρέπει να αποτελεί αντικείμενο προηγούμενης αιτήσεως και υπόκειται στην τήρηση ειδικής διαδικασίας, πράγμα που δεν συνέβη εν προκειμένω. Υπό τις περιστάσεις αυτές, ο λόγος που προβάλλει ο προσφεύγων περί παρανομίας των ερμηνευτικών διατάξεων του άρθρου 8, παράγραφος 2, της ρυθμίσεως καλύψεως δεν μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να προβληθεί αφού δεν αναφέρεται σε παρανομία που να καθιστά πλημμελείς τις προσβαλλόμενες αποφάσεις και ως εκ τούτου είναι απαράδεκτος στο πλαίσιο προσφυγής που ασκήθηκε βάσει του άρθρου 91 του ΚΥΚ.
- 42 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει εξάλλου ότι οι νέες ερμηνευτικές διατάξεις που άρχισαν να ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 1991 δεν περιέχουν πλέον τον αμφισβητούμενο από τον προσφεύγοντα περιορισμό.
- 43 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι πρέπει να απορριφθεί ο λόγος ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 72 του ΚΥΚ.

Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως περί παραβάσεως της γενικής αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων που εμπεριέχεται στις διατάξεις του τίτλου V του ΚΥΚ

- 44 Ο προσφεύγων επισημαίνει ότι οι διατάξεις του τίτλου V του ΚΥΚ, με τίτλο « Καθεστώς χρηματικών απολαυών και κοινωνικά πλεονεκτήματα του υπαλλήλου », αποσκοπούν στο να εξασφαλίζουν στους υπαλλήλους των διαφόρων οργάνων ίσες αποδοχές και παροχές κοινωνικής ασφαλίσεως, ανεξάρτητα από τον τόπο υπηρεσίας τους ή τον τόπο όπου πρέπει να καταβάλουν τα ιατρικά έξοδα.
- 45 Επομένως, ο προσφεύγων θεωρεί ότι είναι προφανές ότι οι ασφαλισμένοι που πρέπει να θεραπευθούν στην Ιταλία, όπου οι ιατρικές παροχές είναι πιο επαχθείς, μειονεκτούν σε σχέση με εκείνους οι οποίοι, λόγω διαφορετικού τόπου υπηρεσίας ή κατοικίας, μπορούν να τύχουν των ίδιων παροχών με πιο χαμηλά τιμολόγια· το γεγονός ότι τα ανώτατα όρια επιστροφής, που ισχύουν για όλους τους υπαλλήλους, υπολογίζονται βάσει των τιμολογίων που εφαρμόζουν οι Βέλγοι ιατροί, συνεπάγεται διαφορά μετα-

χειρίσεως υπέρ αυτών που, λόγω του τύπου υπηρεσίας ή κατοικίας, μπορούν να τύχουν στο Βέλγιο ή σε άλλα κράτη μέλη λιγότερο δαπανηρών ιατρικών παροχών.

- 46 Κατά την άποψη του προσφεύγοντος, το παράρτημα Ι της ρυθμίσεως καλύψεως είναι επομένως παράνομο ενόψει της διακρίσεως που συνεπάγεται για το προσωπικό των Κοινοτήτων, κατάσταση που αντίκειται τόσο στη γενική αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων όσο και στις διατάξεις του τίτλου V του ΚΥΚ, που αποβλέπουν στην εξασφάλιση σε όλους τους υπαλλήλους ίσης μεταχειρίσεως όσον αφορά το καθεστώς των χρηματικών απολαύων τους και των κοινωνικοασφαλιστικών πλεονεκτημάτων τους.
- 47 Ο προσφεύγων προβάλλει εξάλλου ότι τα νέα ανώτατα όρια και οι συντελεστές εξισώσεως που ισχύουν για τα έξοδα που καταβλήθηκαν σε ιταλικές λίρες άρχισαν να ισχύουν από 1ης Ιανουαρίου 1991 και δεν μπορούν επομένως να αφορούν τα έξοδα που καταβλήθηκαν, όπως στην προκειμένη περίπτωση, σε προηγούμενο χρόνο.
- 48 Η καθής αναγνωρίζει ότι κατά τον τελευταίο καιρό παρατηρήθηκαν σημαντικές αυξήσεις του κόστους ορισμένων ιατρικών παροχών στην Ιταλία και στο Ηνωμένο Βασίλειο· προσθέτει δε ότι γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο τα όργανα ενέκριναν νέα ανώτατα όρια επιστροφής και θέσπισαν συντελεστές εξισώσεως επί των ανωτάτων αυτών ορίων.
- 49 Η καθής υποστηρίζει ότι τα όργανα ενήργησαν για να λύσουν το πρόβλημα αυτό από το 1987 και ότι κατά τον χρόνο αυτό προέβησαν σε ριζική αναθεώρηση της ρυθμίσεως καλύψεως. Η αναθεώρηση όμως αυτή έπρεπε να διέλθει ορισμένες φάσεις και διοργανικές διαδικασίες προβλεπόμενες από τους ισχύοντες κανόνες τους οποίους δεν μπορούν να αγνοήσουν τα όργανα. Συγχρόνως θεωρήθηκε αναγκαίο να ληφθούν τα κατάλληλα οικονομικά μέτρα που θα επέτρεπαν τον τερματισμό του ελλείμματος εκμεταλλεύσεως που εμφανίστηκε κατά τα τελευταία οικονομικά έτη και προπαντός να αντιμετωπιστεί η αύξηση του κόστους που προκλήθηκε από τις νέες διατάξεις αυξήσεως των διορθωτικών συντελεστών.

- 50 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, ενόψει της καταστάσεως ανισότητας που έθιγε τους ασφαλισμένους και τα καλυπτόμενα από αυτούς πρόσωπα που καλύπτονται από το κοινό σύστημα, οι οποίοι, σε ορισμένα κράτη μέλη της Κοινότητας, φέρουν το κόστος πλέον υψηλών ιατρικών εξόδων, τα όργανα είχαν την υποχρέωση να ενεργήσουν για να θεραπεύσουν την κατάσταση αυτή. Κατά συνέπεια, πρέπει να προσδιοριστεί η φύση και η έκταση αυτής της υποχρέωσης, απαντώντας στο ερώτημα αν η καθής είχε την υποχρέωση να θέσει άμεσα τέρμα στην ανισότητα αυτή με άμεση αύξηση των εγκρινόμενων επιστροφών στους οικείους υπαλλήλους ή αν, αντιθέτως, η υποχρέωσή της περιοριζόταν στο να συνεννοηθεί με τα άλλα όργανα για την προσήκουσα αναθεώρηση του συστήματος.
- 51 Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι η πρώτη λύση δεν μπορεί να γίνει δεκτή κατά το μέτρο που η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να τηρεί τους ισχύοντες κανόνες και δεν δικαιούται να ενεργεί εκτός του νομίμου πλαισίου που διαγράφει η ρύθμιση καλύψεως. Ειδικότερα, η Επιτροπή δεν μπορεί να εφαρμόσει ανώτατα όρια επιστροφής διαφορετικά από εκείνα που καθορίζει η ρύθμιση καλύψεως, τα οποία μπορούν να τροποποιηθούν μόνο με κοινή συμφωνία των οργάνων σύμφωνα με το άρθρο 32 της εν λόγω ρυθμίσεως. Πρέπει δε να προστεθεί ότι αυτός ο τρόπος ενεργείας επιβάλλεται κατά μείζονα λόγο στο πλαίσιο συστήματος, του οποίου οι πόροι περιορίζονται στις συνεισφορές των ασφαλισμένων και των οργάνων, και του οποίου η χρηματοοικονομική ισορροπία πρέπει οπωσδήποτε να διαφυλαχθεί.
- 52 Το Πρωτοδικείο κρίνει, κατά συνέπεια, ότι η καθής είχε ως υποχρέωση να κινήσει και να διεξαγάγει με επιμέλεια τις αναγκαίες διαβουλεύσεις με τα άλλα όργανα για την κατάλληλη αναθεώρηση του συστήματος.
- 53 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει σχετικά, πρώτον, ότι ήδη στις 9 Μαΐου 1983 η τοπική επιτροπή του προσωπικού του ΚΚΕ της Ispra είχε υποβάλει πρόταση υπέρ της αύξησεως του ανωτάτου ορίου επιστροφής για τις χειρουργικές επεμβάσεις της κατηγορίας Β (βλ. πιο πάνω, σκέψη 20)· δεύτερον, ότι μόλις στις 20 Δεκεμβρίου 1990 (βλ. πιο πάνω, σκέψη 21) η επιτροπή διαχειρίσεως του κοινού συστήματος εξέδωσε τη γνωμοδότηση 35/90 με την οποία αφενός μεν προέτεινε, μεταξύ άλλων, την αύξηση σε 37 273 BFR του ανωτάτου ορίου επιστροφής των χειρουργικών επεμβάσεων της κατηγορίας Β, αφετέρου δε κάλεσε τις διοικήσεις των οργάνων να θεσπίσουν, κατά το αναγκαίο μέτρο, συντελεστές για τις χώρες στις οποίες το κόστος της ιατρικής περιθάλψεως είναι ιδιαίτερας υψηλό, προκειμένου να τηρηθεί η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως·

τρίτον, ότι η κοινή συμφωνία των οργάνων για την αναθεώρηση της ρυθμίσεως καλύψεως, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 1991, αναδρομικά δε από 1ης Ιανουαρίου 1991 (βλ. πιο πάνω, σκέψεις 23, 24, 25 και 26), επιτεύχθηκε μόλις τον Νοέμβριο του 1991.

- 54 Αν υποτεθεί ότι η προθεσμία που παρήλθε κατ' αυτόν τον τρόπο θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως υπερβολική, θα πρέπει να ερευνηθούν οι συνέπειες που θα απέρρεαν από το γεγονός αυτό για την παρούσα υπόθεση. Υπό το πρίσμα αυτό το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι οι ασφαλισμένοι — μεταξύ των οποίων και ο προσφεύγων — που έπρεπε να καταβάλουν ιατρικά έξοδα μη καλυπτόμενα σε ποσοστό 80 ή 85 % είχαν τη δυνατότητα να ζητήσουν την ειδική επιστροφή που προβλέπει η παράγραφος 1 του άρθρου 8 της ρυθμίσεως καλύψεως, η οποία παρέχει στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή ευρεία εξουσία εκτιμήσεως στο θέμα αυτό. Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι μόνο στην περίπτωση που η διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 8 της ρυθμίσεως καλύψεως δεν θα είχε καταστήσει δυνατή την πλήρη αντιστάθμιση των διαφορών μεταξύ των ποσών των ιατρικών εξόδων που παραμένουν εις βάρος των ασφαλισμένων στο κοινό σύστημα στα διάφορα κράτη μέλη της Κοινότητας και που η διαδικασία αυτή είχε προηγουμένως εξαντληθεί, θα ήταν αναγκαία η εξέταση του ζητήματος της αποκατάσεως της ζημίας που θα προέκυπτε από ενδεχόμενη αδικαιολόγητη διατήρηση τέτοιας ανισότητας. Εφόσον όμως στην προκειμένη περίπτωση δεν εξαντλήθηκε η διαδικασία του άρθρου 8, παρέλκει η έρευνα του ζητήματος αυτού.
- 55 Από το σύνολο των προηγουμένων σκέψεων προκύπτει ότι ο παρών λόγος ακυρώσεως είναι επίσης απορριπτός.
- 56 Κατ' ακολουθίαν, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 57 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Κατά το άρθρο όμως 88 του ίδιου κανονισμού, στις διαφορές μεταξύ των Κοινοτήτων και των υπαλλήλων τους, τα όργανα φέρουν τα έξοδά τους. Εξάλλου, κατά το άρθρο 87, παράγραφος 3, το Πρωτοδικείο μπορεί, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι να καταναείμει τα έξοδα. Επί του θέματος αυτού πρέπει να ληφθεί υπόψη

το γεγονός ότι η παρούσα διαφορά γεννήθηκε από μια κατάσταση ανισότητας που έθιγε ορισμένους ασφαλισμένους και καλυπτόμενα από αυτούς πρόσωπα υπαγόμενα στο κοινό σύστημα, κατάσταση την οποία αναγνώρισε το καθού η προσφυγή όργανο ότι είχε ανάγκη θεραπείας (βλ. πιο πάνω, σκέψη 48), πράγμα που τονίστηκε στην αιτιολογική έκθεση της νέας ρυθμίσεως (βλ. πιο πάνω, σκέψη 24). Κατόπιν αυτού, παρίσταται δικαία η επιβάρυνση του καθού οργάνου, πέραν των δικών του εξόδων, και με το ήμισυ των εξόδων του προσφεύγοντος και των παρεμβαινουσών. Ο προσφεύγων και οι παρεμβαίνουσες θα φέρουν το ήμισυ των δικών τους δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.
- 2) Η Επιτροπή φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα και το ήμισυ των εξόδων του προσφεύγοντος και των παρεμβαινουσών, οι οποίοι φέρουν, καθένας, το άλλο ήμισυ των δικαστικών τους εξόδων.

García-Valdecasas

Edward

Schintgen

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Φεβρουαρίου 1992.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

R. García-Valdecasas